

Phần ba

HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG SINH HOẠT DƯỚI CỜ, SINH HOẠT LỚP VÀ CÂU LẠC BỘ

I. HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM TRONG SINH HOẠT DƯỚI CỜ

A. MỤC TIÊU CỦA SINH HOẠT DƯỚI CỜ

SHDC có mục đích chính như sau:

1. Giáo dục lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, lòng biết ơn đối với những thế hệ cha anh đã chiến đấu, hi sinh để bảo vệ và xây dựng Tổ quốc.
2. Sơ kết các hoạt động của toàn trường trong tuần (tháng) vừa qua; đánh giá, xếp loại.
3. Thông báo, phát động kế hoạch hoạt động giáo dục chính của nhà trường trong tuần (tháng) mới.
4. Tổ chức các sinh hoạt tập thể, góp phần giáo dục, rèn luyện các phẩm chất và kĩ năng quan trọng.
5. Tạo động lực tích cực, niềm hứng khởi, vui tươi cho HS trong các hoạt động học tập, lao động cũng như các hoạt động tập thể.

B. MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

SHDC gồm nghi thức chào cờ và chương trình sau nghi thức chào cờ.

Lễ chào cờ là hoạt động rất trang trọng theo nghi thức quy định, bao gồm hai hoạt động: chào cờ và hát *Quốc ca*.

Phần chiếm nhiều thời gian và cũng rất quan trọng cho toàn trường là chương trình sau nghi thức chào cờ. Các hoạt động này thường là tổng kết, xếp loại hoạt động tuần qua, triển khai công việc tuần tới,... Mặc dù đây là những nội dung cần thiết, trọng yếu trong tổ chức hoạt động của nhà trường nhưng nếu không được tổ chức thật tốt, sẽ trở nên rập khuôn, máy móc, dễ gây nhàm chán vì sự lặp lại đơn điệu kiểu “tuần nào cũng thế”.

Để khắc phục vấn đề này, giúp cho giờ SHDC trở nên hấp dẫn, có tác động tích cực, đi vào được trái tim của HS, tạo dấu ấn tốt và hứng khởi, nhà trường có thể tổ chức theo định hướng được đề nghị dưới đây:

– Nhà trường mạnh dạn giao những công việc cụ thể cho từng bộ phận phụ trách (GV chủ nhiệm, Đội TNTP, Sao Nhi đồng) để tránh phải thông báo ôm đồm nhiều nội dung, dài dòng gây nhầm lẫn.

– Các thông báo cần ngắn gọn, súc tích, dễ tiếp nhận đối với HS Tiểu học, đặc biệt là HS lớp 1. Những gì cần phát động, kêu gọi, tuyên truyền,... nên được chuyển tải theo những cách sinh động.

– Vận dụng những phương pháp tích cực, linh hoạt, sáng tạo để giới thiệu các nội dung giáo dục, những lời khuyên bảo, nhắc nhở,... Như thế, HS dễ dàng đón nhận và có hứng thú thực hành.

– Cách tiếp cận “người học là trung tâm” cần được vận dụng, phát huy trong sinh hoạt dưới cờ. Cần mạnh dạn để HS được là “chủ thể của nhận thức”, tức là HS tham gia một cách chủ động vào các hoạt động giáo dục: diễn kịch, hát múa, vẽ tranh, kể chuyện, giới thiệu sản phẩm,... để khai thác tối đa tiềm lực của HS. Trong những hoạt động phù hợp, nhà trường có thể để HS tập thực hành làm người dẫn chương trình một số phần trong nội dung chương trình sau nghi thức chào cờ.

Người dẫn chương trình nên được chọn xoay vòng để tạo cơ hội cho nhiều HS. GV hay người phụ trách lưu ý tập luyện, rút kinh nghiệm cho HS.

– Để có thêm thời gian cho các hoạt động giáo dục một cách tích cực, nên chỉ dành một phần nhỏ thời gian cho nhận xét chung, đánh giá phong trào, thông báo về hoạt động giáo dục; việc đánh giá, khen thưởng nên được thực hiện mỗi tháng một lần.

– Mạnh dạn từ bỏ những kiểu tạo áp lực thành tích (khen thưởng theo kiểu khen thông minh/tài giỏi, cả nhân/tập thể thất bại, HS học yếu, chậm,... thì bị phê bình, chê bai nặng lời kiểu la rầy). Thay vào đó, dựa trên các nghiên cứu đã minh chứng, GV và nhà trường hãy nhìn và giúp HS nhìn thất bại như cơ hội giá trị, đề cao sự nỗ lực, khen chê đều dựa trên nếp nghĩ phát triển.

C. NỘI DUNG VÀ HÌNH THỨC TỔ CHỨC BUỔI SINH HOẠT DƯỚI CỜ

1. Ổn định (3 phút)

– HS tập hợp và ổn định.

– Nếu cần, người phụ trách (Tổng phụ trách, cán bộ Liên Đội, GV cùng lớp trực tuần,...) có thể tổ chức hoạt động phá băng (làm nóng) ngắn gọn và nhẹ nhàng bằng một trò chơi nhỏ (tham khảo phần Phụ lục).

2. Nghi lễ (5 phút)

– Chào cờ,

– Hát *Quốc ca*.

3. Làm nóng và dẫn nhập vào sinh hoạt sau chào cờ (5 phút)

Tạo bầu không khí vui tươi, hứng thú cho HS:

- Người phụ trách tổ chức một vài trò chơi nhỏ để tạo hưng khởi (tham khảo phần Phụ lục).
- Thay vào đó người phụ trách cũng có thể tổ chức tiết mục văn nghệ ngắn (hát múa, hoạt cảnh, hoá trang,...) có liên quan đến nội dung của chủ điểm, phong trào (đang hoặc sẽ thực hiện).

4. Đánh giá hoạt động và thông báo mới (5 đến 10 phút)

- Đại diện nhà trường sơ kết ngắn gọn các hoạt động tuần vừa qua.
- Giới thiệu, trưng bày sản phẩm, “công trình” từ các dự án, phong trào.
- Nhận xét, tuyên dương lớp hoặc cá nhân, nêu gương người tốt, việc tốt,...
- Thông báo, phát động phong trào của tuần tiếp theo.

5. Sinh hoạt giáo dục theo chủ đề, chủ điểm (15 phút)

- Sinh hoạt chủ điểm trọng tâm tháng (các ngày lễ lớn, lễ kỉ niệm, sự các sự kiện lớn,...):
  - + Sân khấu hoá (hát múa, tiểu phẩm kịch, hoạt cảnh, hoá trang, sắm vai tình huống, kể chuyện, ...);
  - + Trò chơi (lồng ghép ý nghĩa), băng reo;
  - + Đọc sách (văn hoá đọc, liên quan đến chủ điểm); thi Rung chuông vàng tìm hiểu về chủ điểm;
  - + Trưng bày và giới thiệu tranh ảnh, sản phẩm (làm từ vật liệu đơn giản, dễ tìm, tài chế) về quê hương, biển đảo, ...;
  - + ...
- Sinh hoạt chủ đề giúp phát huy phẩm chất tốt đẹp (yêu thương, tôn trọng, trung thực, lòng biết ơn,...) và các kĩ năng:
  - + Sân khấu hoá (tiểu phẩm, hoạt cảnh, múa hát,...) do HS thực hiện về chủ đề;
  - + Kể chuyện;
  - + Băng reo/Trò chơi ngắn lồng ghép ý nghĩa về phẩm chất.
  - + ...

Như vậy, HS sẽ tham gia một cách nhiệt tình và tích cực vào các hoạt động giáo dục, tuyên truyền thay vì những bài giảng đạo đức có phần rập khuôn mà GV phải chuẩn bị. Nếu cần, GV chỉ đúc kết thật ngắn gọn.

- Sinh hoạt chuyên đề về danh nhân địa phương, đất nước, thế giới, truyền thống quê hương, dân tộc: tiểu phẩm, văn nghệ, trưng bày sản phẩm sưu tập của lớp, kể chuyện (theo sự chuẩn bị các khối lớp, kết hợp giáo dục địa phương).

– Hoạt động thuyết minh, giới thiệu văn hoá, lễ hội, sản phẩm đặc biệt,... của địa phương, vùng miền, đất nước,... HS sử dụng những sản phẩm của các em từ các hoạt động trong lớp (các hoạt động theo chủ đề hoặc dự án) để trưng bày, thuyết trình, giới thiệu. Có thể có phần sân khấu hoá (hoá trang, biểu diễn âm nhạc, nghệ thuật địa phương,...) nếu có liên quan đến văn hoá, lễ hội; thi đố vui những kiến thức về địa phương.

– Hoạt động phong trào, CLB: tổ chức các phong trào hoặc cuộc thi vui (không nhằm thắng – thua) với những tên gọi hấp dẫn, dí dỏm; hoạt động của các CLB; mỗi tuần mời một số nhóm (lớp) thể hiện.

Ví dụ:

+ Chuyện kể trong tuần, Chuyện hay kể bạn, Mỗi tuần một câu chuyện,...: kể chuyện về người tốt, việc tốt, về danh nhân; về môi trường sống; về gia đình,... Có thể làm theo nhóm: sưu tầm câu chuyện hay, sắm vai trong kể chuyện,...

+ Điều nhảy lớp tôi: mỗi lớp tìm chọn một điệu nhảy kèm bài hát hay, ý nghĩa,... để luyện tập và biểu diễn.

+ Bay cao cùng trang sách, Bạn sách,...: phát huy văn hoá đọc qua việc cá nhân hoặc nhóm (lớp) cùng đọc sách và giới thiệu sách hay cho các bạn (kể tóm tắt, nêu cảm nghĩ,...).

+ Môi trường thân yêu, Trái Đất này là của chúng mình, Em yêu cây xanh,...: cổ vũ việc nhận thức và giữ gìn môi trường (quê hương, đất nước,...) sạch đẹp. HS làm các dự án về môi trường và trưng bày sản phẩm, tranh vẽ, tranh cổ động,... Chọn mời một vài nhóm xuất sắc để thuyết trình ngắn (vài phút).

+ Em yêu khoa học, Nhà khoa học nhí,...: nhóm HS của câu lạc bộ trình diễn một số hoạt động khoa học hấp dẫn, trưng bày và giới thiệu sản phẩm độc đáo, ấn tượng từ các dự án. Hoạt động này giúp tạo tinh thần ham học hỏi, say mê khoa học cho HS.

+ Tổ chức các hình thức tương tự cho hoạt động âm nhạc, nghệ thuật,...

– Hoạt động kết nối với HĐTN theo chủ đề: lồng ghép một số hoạt động từ các chủ đề, giới thiệu sản phẩm độc đáo...

– Hoạt động Sao Nhi đồng: lồng ghép một vài sinh hoạt Sao Nhi đồng theo nội dung của chủ đề hoạt động Đội TNTP Hồ Chí Minh của năm học. Có thể cho HS chọn hình thức sân khấu hoá đơn giản như múa hát theo chủ đề của Đội. Dùng băng reo/trò chơi ngắn lồng ghép ý nghĩa của chủ đề mà Sao Nhi đồng quan tâm...

Chú ý: Mỗi năm học, Đội TNTP Hồ Chí Minh có chủ đề hoạt động năm học khác nhau nên có các hoạt động khác nhau theo từng chủ đề cho Sao Nhi đồng. Vì thế, cần kết hợp với Tổng phụ trách Đội để có nội dung sinh hoạt Sao Nhi đồng phù hợp với chủ đề năm học cũng như chủ đề sinh hoạt theo kế hoạch của Đội TNTP Hồ Chí Minh ở mỗi trường.

– Huấn luyện một số kỹ năng chung (chú ý cách tổ chức phù hợp với cả lớp lớn và lớp nhỏ): phòng chống xâm hại, an toàn giao thông, vệ sinh răng miệng, phòng cháy chữa

cháy,... Có thể mời chuyên gia, các nhóm, các tổ chức uy tín tham gia tư vấn, nói chuyện với HS về các nội dung này.

– Trò chuyện với chuyên gia: mời chuyên gia (chuyên gia giáo dục, tâm lý, người nổi tiếng, tấm gương vượt khó,...) tổ chức hoạt động về một số đề tài cần thiết cho HS như: công ơn bố mẹ, giải quyết mâu thuẫn, nỗ lực để thành công, kỹ năng tự học, phòng chống bạo lực,... Các chuyên gia này cần có kỹ năng sư phạm cần thiết để hiểu tâm lý của trẻ, có cách trình bày hấp dẫn, có cách tổ chức hoạt động thú vị cho HS thay vì giảng suông.

Khai thác được các hoạt động phong phú như thế, cùng với sự tham gia tổ chức/làm việc của chính các HS, 35 tiết chào cờ trong một năm chắc chắn sẽ đa dạng, hấp dẫn và hiệu quả cao hơn.

6. Tổng kết (1 đến 2 phút)

Đại diện nhà trường đúc kết thật ngắn gọn một số nội dung chính và khuyến khích tinh thần nỗ lực cố gắng của HS toàn trường.